

XIII. ROČENKA

KRUHU MODERNÍCH FILOLOGŮ
PŘI ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMII VĚD
(1971-1978)

Kruh moderních filologů při Československé akademii věd

Praha 1979

Úvodem

Po devítileté přestávce, způsobené nedostatkem příležitosti k vhodnému a hospodářsky únosnému tisku, vkládá Kruh moderních filologů při ČSAV opětně do rukou svých členů tradiční "Ročenku", jež zahrnuje léta 1971 - 1978. Toto retrospektivní pojetí vedlo k určitým změnám v obsahu na rozdíl od ročenek předešlých. Namísto podrobného soupisu přednášek, jež Kruh hodlá obnovit v ročenkách příštích, vydávaných vždy za 2 roky, dal přednost poskytnout dostatek místa hodnotícím medailónům našich předních filologů. - Seznámení členů s těmito materiály k životu a dílu jubilujících pracovníků pokládá Kruh tentokrát za účelnější, než publikování podrobných zpráv o činnosti, jež jsou k dispozici v jeho sekretariátu. V tomto směru se proto Ročenka omezuje na nejstručnější souhrnné údaje a podrobněji se zastavuje jen u práce v oblasti zahraničních vztahů, jež byly ve sledovaném údobí výrazně poznamenány jeho podnětnou a konstruktivní účastí v dění mezinárodním.

Zmíněné medailóny byly postupně získávány od roku 1971 v časovém souznění s příslušnými výročími a vznik některých se tedy datuje již před několika lety. Neregistrují proto ev. další významné práce, jež zatím vyšly nebo byly napsány. K této pozdější tvorbě jubilantů se Kruh vrátí při příštích příležitostech.

Text Ročenky zahajují vydavatelé několika čísel Rilkovy poezie v překladech svého člena, jehož narozenin je v ní rovněž vzpomenu. Verše byly s jemným citem předneseny Reginou Lodrovou na Večeru R.M. Rilka, jímž Kruh s Literárněvědnou společností při ČSAV zahájil 8.4.1975 evropské oslavy 100. výročí narození básníka, které UNESCO zařadilo mezi významná kulturní jubilea toho roku.

V Praze v červenci 1979

P O D Z I M N Í D E N

Pane, je čas: to léto znalo žhnout.
Už na sluneční hodiny vlož stíny
a přes nivy vel vichrům mocně dout.

Kaž pozdním plodům dozrát v jeseni,
dej jižnější dva dny jim ještě darem,
a přiměj je k dovršení už a žárem
vlij ztěžklé révě sladkost poslední.

Kdo nemá dosud dům, už nebude jej mít.
Kdo je teď sám, ten bude sám čas příští
a bude bdít, a číst a psát dlouhé listy
a bloudit bude, aniž najde klid,
sám v alejích, kde vítr listím sviští.

S L E P N O U C Í

Jak jiné sedávala při čajích.
Mně zprvu bylo, jak by zcela maně
o málo jinak brala koflík v dlaně.
Tu usmála se jednou. A já zjih.

A když se společnost pak pozvedla
a pomalu, jak náhoda to chtěla,
šla pokojí a v smíchu rozprávěla,
já spatřil ji. Hned za hloučkem tu šla,

tak zdrženlivá, jako bývá ta,
co musí zpívat před četnými hosty.
V těch očích jasných, radostných tkvěl prostý
lesk jak na hladině rybníka.

Ta chůze trvala jí dlouho tu,
jak by se ještě překročit cos mělo;
a přece: jak by po tom přechodu
ji místo chůze už cos nadnášelo.

STARÉ HODINY

Už, orloji, bys býval málem byl
sléd hodin nesměl odbíjeti.
A vhozen do železné změti
bys beze stop se roztříštil.

A lakomec by býval kolébal
svou vzdornou hlavu naposledy.
I kostlivec, jenž cíví bledý,
by naposledy kosou tal.

I kohout by byl přestal kokrhát.
Leč dále ochraptěle zpívá,
dál lakomec tu hlavou kývá,
jen tišej hrozí smrti majestát.

Nikolaus Lenau: Z "P Í S N Í R Á K O S Í"

Nepohnutě na hladině
stříbrný svit luny dlí,
vplétaje své růže siné
v zelen věnce z rákosí.

Jeleni tam bloudí v lese,
vzhůru v temno noci zří,
někdy opeřenec hne se
snivě v hloubi rákosí.

V pláči hlava má se sklání,
duši v skrytu rozchvívá
v noci slastné vzpomínání
jako tichá modlitba.

Z textů pro Večer KrMF k 175. výročí básníkovy narození v překladu K. Šabouka s přednáškou Dr. Heinz-Jürgen Staszak-a: "Lenau und die Natur".

K Životnímu jubileu profesora Jana O. Fischera

Zamýšlíme-li se nad životním jubileem Jana O. Fischera, který 30. listopadu 1973 oslavil své padesátiny, není to snad proto, že bychom pokládali jeho badatelské dílo za uzavřené. Naopak, jubilant je na vrcholu svých tvůrčích sil, a proto naše stať chce jen upozornit v hlavních rysech na dosavadní výsledky jeho neúnavného vědeckého snažení. Ty svým významem daleko přesahují meze romanistiky, jejímž je u nás Jan O. Fischer čelným představitelem (dosahem svého díla i funkčně - jako dlouholetý vedoucí katedry romanistiky filosofické fakulty UK), i hranice naší země (neboť jeho práce úspěšně pronikly do ciziny, zejména do NDR, Francie, SSSR a Portugalska).

Po svých rodičích - matce, akademické malířce a otci, básníku a překladateli, zdědil Fischer umělecké vlohy a jazykové nadání. To se projevilo už za války na gymnasiu i po maturitě (1941), kdy složil státní zkoušky z řeči a literatury francouzské, anglické, španělské, italské, rumunské a portugalské, a zejména pak za jeho studií vysokoškolských (1945-48), kdy dosáhl aprobační pro španělštinu, francouzštinu a angličtinu.

Kariéru vysokoškolského učitele zahájil J.O. Fischer ještě před dosažením doktorátu z románské filologie a moderních literatur, a to jako lektor portugalštiny (od roku 1947). Dalšími etapami jeho univerzitního působení byla docentura (1951), kandidatura věd (1956) a profesura (1962) spolu se získáním titulu doktora věd. Ruku v ruce s tímto růstem vědeckým šla stále neúnavná činnost veřejná - v KSČ, jejímž je členem od roku 1945, ve Spolku posluchačů filosofie, kde byl tajemníkem a vedoucím stranického aktivu, i působení tlumočnické na studentských kongresech.

První léta Fischerovy publikační činnosti prozrazují velkou šíři jeho badatelských zájmů, opírající se o hluboké a všestranné znalosti jazykové i literární a o zájem o společenské dění a o kulturněpolitické problémy. Již za studií se Fischer představuje veřejnosti jako znalec románských jazyků svou příručkou Románské jazyky v současné době (1948).

Lingvisticky je ostatně orientována i Fischerova práce disertační, pojednávající o gerundiu ve španělštině.

Záhy se však Fischerovou doménou stává literární věda. I v této oblasti je pro jeho začátky charakteristická všestranná orientace, podmíněná zázemím širokých vědomostí. Zatímco později se Fischer plně koncentroval na písemnictví francouzské, a to ještě se zvláštním zře-

telem na dvě poslední staletí jeho vývoje, vyznačuje Fischerova první učitelská, publicistická, překladatelská i badatelská léta široký zá-
běh, bohatá paleta zájmová, verva a odvaha tak charakteristická pro
mládí; tehdy vedle slovesnosti francouzské přednáší i literaturu špa-
nělskou a portugalskou a znalostí těchto dvou posledních literatur vy-
užívá i publikačně (je např. autorem přehledných Dějiny španělské
literatury z roku 1951) i jako jejich překladatel. Zájem o latinsko-
americkou oblast, její kulturněpolitické otázky i o tamní revoluci,
protiimperialistické hnutí se promítl i do jeho působení ve Společ-
nosti přátel Latinské Ameriky, jejímž byl zakladatelem, jednatelem a
po Kischově smrti předsedou.

Své překladatelské schopnosti uplatňuje Fischer později převážně
na literatuře francouzské, a stejně tak i svou badatelskou akribii
projevuje téměř výlučně ve sféře této slovesnosti.

Jeho knižní prvotinou v této vědní oblasti jsou Žáci francouzské
revoluce (1950), tj. Courier, Béranger a Stendhal. Po nich o rok pozdě-
ji následuje monografie Stendhal, první soudce kapitalismu. V obou dí-
lech se autor zabývá otázkou vlivů ideálů francouzské buržoazní revo-
luce a jejich deformováním kapitalistickou společností, která se v té-
to revoluci zrodila, rozporů mezi ideály, které podněcovaly boj za měš-
ťanský pokrok, a buržoazní realitou. Zajímavá je analýza Stendhalova
červenocherného vidění dobových rozporů. Červená barva je pro Stendhala
symbolem touhy po životě, po plném vyžití, kontrastující s vládnoucími
poměry.

Velký teoretický a metodologický význam má Fischerova monografie
Problémy francouzského kritického realismu (1961), v níž syntetizoval
mj. výtěžky svých dosavadních četných prací balzacovských. Pozoruhodný
teoretický přínos této publikace lze těžko vystihnout v několikařádko-
vé zkratce. Autor se tu zabývá pojmem "kritický realismus" a jeho cha-
rakteristickými rysy, odmítá tradiční pozitivistické pojetí realismu
jakožto fotografické reprodukce reality, poukazuje na to, jak dřívější
umělecké formy nepostačovaly na vyjádření poselství kritického realismu,
zdůrazňuje, že základem realistického mistrovství je materialis-
tické pojetí vztahů jedince a společnosti, vědomí utvářeného společ-
enským bytím. Z Balzacových děl volí k hluboké analýze jeho Ztracené
iluze, v nichž jakoby se přímo koncentrovala komplexní problematika
kritického realismu. V této knize se Fischer zabývá i rozdílnými a
společnými rysy Balzacových a Stendhalových uměleckých postupů a
typizace, problémem spisovatelova světového názoru a umělecké orien-
tace a metody, Balzacovým pokusem přenést realismus na scénu atd.

Průkopnický dosah má Fischerova monografie Béranger - nejslavně-
ší francouzský písničkář (1967), již předcházela verze německá (1960),
vydaná v NDR. Průkopnický a zároveň i rehabilitačně korektivní je do-
sah této knihy proto, že ani v básnickově vlasti nebyla doposud vydá-
na vědecká monografie o tomto autorovi ani nebylo uveřejněno kritické
vydání jeho díla. Po svém úmrtí se stal francouzský písničkář ter-
čem ostrých útoků a oficiální kritika ho obestřela pohrdlivým mlčením.
Až u nás nenašel tento autor, o něhož se kdysi zajímali radikální dem-
okraté (Sabina, Frič) a pak májová družina v čele s Nerudou a dílem
též Ruchovci a Sládek, tak zasvěceného a zaníceného vykladače, jakým
se stal J.O. Fischer.

S kritickým zaujetím hledá tu autor prakořeny a antecedence pís-
ničkářství, které Béranger dovedl k nebývalé výši. Pozorně vypisuje
jeho vzrušené životní osudy i pohnutky jeho činů v souznění s bouřnými
dobovými politickými i společenskými událostmi a rozbroji. Vciťuje
se do básnickovy osobnosti a zkoumá vývoj jeho myšlení, jeho názorů,
které dokládá pečlivým rozborem jednotlivých básní. Přitom nehledí na
tuto tvorbu nekriticky, naopak leckde neváhá poukazovat na písně, jež
vykazují nedomyšlenost, nezastírá rozpory své, v jeho postoji i tvor-
bě, rozpory, z nichž později namnoze těžili své argumenty jeho odpůr-
ci. Integrující součástí knihy jsou kapitoly, v nichž autor zkoumá
Bérangerův myšlenkový svět a jeho postupné konstituování. Zabývá se
např. jeho pojetím vlastenectví, úporným úsilím o naprostou nezávis-
lost, vroucí láskou k lidu, kárně rozhorleným postojem k bonapartis-
mu, blízkým vztahem k republikánům atd. Kniha sleduje také hlubokou
brázdou, kterou Béranger svou tvorbou vybral, a snáší doklady o znač-
ném ohlasu, který měla v minulém století jeho tvorba ve Francii i mi-
mo ni. Hledá též příčiny, jež přivodily pronikavý obrat v nazírání
kritiky na tohoto písničkáře, a konkrétně dokládá nepochopení, malo-
dušnou zaujatost i příkrou opozici vůči tomuto básníkovi.

Po uveřejnění řady dalších studií z dějin francouzské literatu-
ry mohl J.O. Fischer se svými spolupracovníky přistoupit k vypracov-
ání syntetického "stručného nástinu vývoje" Francouzské literatury
(1960, 2.vyd.1964) a později i k přípravě monumentálního prvního
svazku Dějiny francouzské literatury 19. a 20. stol. (1966). Tento
svazek je věnován údobí od francouzské buržoazní revoluce až po ko-
nečný pád Druhého císařství (1870) v předvečer Pařížské komuny. Za-
hrnuje tedy slavné údobí francouzské slovesnosti - údobí romantismu
a kritického realismu. Dílo představuje u nás nevídaný typ dějin ci-
zího písemnictví. Usiluje především o monografické zpracování důle-
žitých proudů a literárních osobností a soustřeďuje pozornost k je-

vům skutečně předním, které se snaží vystihnout celostním pohledem, v jejich komplexnosti a rozpornosti. Přesto však Dějiny pojímají literaturu a literární historii co nejdříve, vycházejíce z předpokladu, že bez poučení o ideologických, historických a filosofických systémech by byla slovesnost do značné míry vytržena z celé epochy a jejího myšlení. Dílo vzniklo po pečlivé přípravě na základě mnohaletých průpravných prací. Opírá se o výsledky dosavadního bádání, které však Fischer a jeho spolupracovníci přijímají kriticky a jež často přehodnocují. Pracovní tým byl veden snahou o překonání idealistické literární vědy i simplifikujících názorů prosazovaných v marxistické literární vědě v době dogmatismu a kultu osobnosti. V tom i onom ohledu dosáhl Fischer a jeho kolektiv nepochybného úspěchu. Překonání tradiční literární vědy jeví se kupř. v začlenění řady jevů a proudů, které doposud nebyly brány v úvahu, a tedy i v podstatném obohacení obrazu francouzského písemnictví; ty jevy a proudy, kterými se obírala a obírá i tradiční literární věda, snaží se tyto Dějiny nově - na základě nového metodologického přístupu a nového vědeckého výkladu - hodnotit. Na celé knize je patrné, že se Fischer a jeho pracovní tým řídili snahou nepojímat literaturu jako ilustraci k dějinnému vývoji (i když je třeba ji vidět ve světle dějin), ale vycházeli z díla samého. Dějiny neupadají do zjednodušeného sociologismu, nýbrž se snaží vystihnout studovaná díla i z hlediska jejich významu uměleckého a s ohledem na jejich formální výstavbu. Pod Fischerovým vedením vzniklo tak dílo nepochybně originální, spolehlivé po stránce faktografické a poučné co do ideového a estetického hodnocení, která přináší.

Tímto stručným přehledem není ani zdaleka vystižena veškerá publikační činnost J.O.Fischera, zahrnující nepřehledné množství jednotlivých studií, předmluv a doslovů, statí v odborných časopisech i novinách, překladů knižních i časopiseckých aj. Nedílnou součástí jeho působení je i jeho bohatá činnost přednášková na mnoha zahraničních univerzitách, účast na vědeckých kongresech a sympoziích i jeho iniciativní působení v redakčních radách časopisů (Fischer je např. československým zakladatelem a koeditorem mezinárodního romanistického časopisu socialistických zemí Beiträge zur romanischen Philologie). Neodmyslitelná od jeho osobnosti je jeho neúnavná činnost organizační a veřejná, která se datuje již od studentských let, jeho vyhraněná politická angažovanost, která se promítá i do jeho působení pedagogického. Jeho pracovní výkonnost a elán vzbuzují naději, že od tohoto neúmorně pracovitého a originálního badatele budeme mít možnost číst v příštích desetiletích ještě mnoho vynikajících knih, studií a člán-

ků, jež budou dalším významným přínosem k metodologickému obohacení naší literární vědy.

Zdeněk Hampl

Osmdesáté narozeniny profesora Bohumila Trnky

Dne 3.června 1975 se prof. Bohumil Trnka dožívá v úplné svěžesti 80 let - narodil se dne 3. června 1895 v Kletečné u Humpolce. Do svých 75 roků byl profesorem anglického jazyka a starší anglické literatury na Karlově universitě v Praze. I jako emeritní profesor nyní stále ještě přednáší na Karlově universitě. Období od jeho pětasedmdesátin do dnešního jubilea je možno nazvat obdobím vědeckého a pracovního dovršování, obdobím syntetických pohledů na různé, hlavně jazykovědné problémy. Do okruhu jeho zájmů patří např. psychologický a sociologický pohled na jazyk jako odraz národních hodnot. Je to přednáška, kterou proslovil 1971 v Kruhu moderních filologů. Zatím byl uveřejněn jen její stručný výtah v 8. ročníku Jazykovědných aktualit. Ve studii 'On the Frequency and Distribution of Consonant Clusters in Czech' - vyšla v Prague Studies in Mathematical Linguistics (3) 1974 - pokračuje prof. Trnka ve svých předešlých pracích o fonémech a o lingvistické statistice. Na to váže i Trnkova revize a reedice starších statí: článek 'A Few Remarks on Homonymy and Neutralization' v nově založeném časopise Poetica (sv. I. Tokio 1974) věnovaném otázkám jazykovědné stylistiky, a reedice skript úvod do anglické prozodie (1973), mluvnice současné angličtiny (morfologie), skript o dějinách anglické literatury středověku a renesance. O vitalitě Trnkova lingvistického myšlení svědčí i to, že jako v minulosti tak i nyní byly některé jeho starší obecně jazykovědné práce přetištěny v zahraničních i našich sbornících, výběrech a časopisech. Je to článek 'Conversion in English' (1970) v časopise Hirošimské university - původně vyšel v Brno Studies in English, 8 (1969). V antologii Joan A. Argente ed.: El Círculo de Praga (Barcelona 1972) vyšly španělské překlady jeho článků 'Prague Structural Linguistics' a 'Some Thoughts on Structural Morphology'.

Prof. Trnka zůstává stále ideálem universitního profesora-vědce, který vždy má za svůj cíl budování a rozvoj vědního oboru a tomuto cíli podřizuje veškeré své úsilí. Díky tomu, že prof. B. Trnka vždy byl a je ochoten podílet se o své rozsáhlé vědomosti a nešetřit časem na výchovu nových adeptů, mohlo vyrůst několik již nyní samostatných vědeckých pracovníků dnešní starší i mladší generace v anglistice a v dalších oborech. Ti všichni se k němu s úctou a láskou hlásí jako žáci ke svému učiteli. Dosud zůstává prof. Trnka inspirátorem lingvistických diskusí v pracovní skupině pro otázky jazykovědy v Kruhu moderních filologů při ČSAV.

Tato bohatá a myšlenkově průbojná činnost ukazuje prof. Trnku

jako vědce, jenž má stále co říci naší i mezinárodní lingvistické veřejnosti, jež si jeho práci váží a počítá s nimi jako s živou a inspiroující teorií a silou.^x

Jiří Nosek

x

Dřívější hodnotící rozbor vědeckého díla prof. Trnky vyšly několikrát u příležitosti jeho jubileí: V r. 1965 v VIII. ročence Kruhu moderních filologů při ČSAV za rok 1964, s.6 - 9, dále v časopise Philologica Pragensia 8. 113, v roce 1970 v časopise pro moderní filologii 52. 209-11 a v časopise Philologica Pragensia 14. 39-41.

28. prosince 1975 se dožil sedmdesáti let univerzitní profesor Otakar Novák, jeden z nejvýznamnějších představitelů české poválečné romanistiky. Svou dlouholetou činností zasáhl podnětně do vývoje studia dějin francouzské literatury po roce 1945 jako vysokoškolský učitel, jako organizátor vědecké práce i jako zasvěcený popularizátor výsledků svých badatelských výzkumů. Svým dílem se profesor Novák podstatnou měrou podílel nejen na orientaci české romanistiky, jejíž poválečný rozvoj je jeho pracemi trvale poznamenán, ale zasloužil se vysokou fundovaností a nejednou i metodologickou a tematickou objevností svých výzkumů dobývat pro ni i mezinárodního uznání.

Profesor Novák se narodil ve Vídni a vysokoškolská studia absolvoval na filozofické fakultě v Brně (obory francouzština - čeština), kde jeho učiteli byli mimo jiné i Arne Novák a Prokop Miroslav Haškovec. Jako středoškolský profesor vyučoval v letech 1933 - 1946 na reálkách a gymnáziích v Berehově, Rakovníku a Praze. Od roku 1946 působil jako asistent a od následujícího roku jako soukromý docent na filozofické fakultě UK v Praze a v téže době byl pověřen také přednáškami na filozofické fakultě brněnské, kam byl jmenován trvale v roce 1952. Následujícího roku byl jmenován státním docentem a v roce 1964 byl ustanoven řádným profesorem pro obor dějiny francouzské literatury.

Vysokoškolská činnost profesora Nováka je tedy téměř výlučně spjata s brněnskou romanistikou, na jejímž obnovení po válečné odmlce se rozhodujícím způsobem podílel. Vychoval stovky středoškolských profesorů a jeho žáci pracují na českých i slovenských vysokých školách, ve vědeckých institucích, v osvětových zařízeních, v redakcích i nakladatelstvích. Jeho obětavost, výsostně chápání poslání vědce v naší společnosti i hluboké pochopení pro lidské problémy poznali všichni jeho spolupracovníci a mladší vědečtí pracovníci, jejichž přípravu vedl a jimž se věnoval v míře, která daleko přesahovala jeho profesionální povinnosti. Jako člen vědeckých, rigorosních a habilitačních komisí, jako redaktor Spisů filozofické fakulty a jako zakladatel brněnského romanistického sborníku *Études romanes de Brno* (dodnes již deset svazků) se profesor Novák podílel i na organizační složce výuky a vědeckého výzkumu.

Své první odborné práce začal profesor Novák publikovat v roce 1929, především v *Časopise pro moderní filologii*, *Lumíru*, *Lidových novinách*, později i v *Českém časopise filologickém*, *Českém časopise*

historickém a dalších (podrobný soupis prací prof. Nováka je v devátém svazku *Études romanes de Brno*, 1977). Zpočátku rozděloval svou pozornost mezi českou a francouzskou literaturu a příležitostně i literaturu italskou a španělskou. To mu umožnilo věnovat se tématům bohemistickým (Jaroslav Vrchlický), romanistickým (řada článků o Anatoiu Franceovi) i problematice komparatistické (Vrchlický a France, ohlasy italského písemnictví u nás atd.). Vedle své pozdější čisté orientace na literaturu francouzskou zůstal profesor Novák věren svým komparatistickým zájmům i později, jak o tom svědčí jeho rozsáhlé studie o Corneillovi v Čechách nebo o F.X. Šaldovi a francouzské literatuře.

Základní část díla profesora Nováka však vznikala až po roce 1945. V širokém tematickém záběru jeho čtyř knižních publikací, padesáti studií a téměř dvou stovek recenzí, zpráv a poznámek najdeme příspěvky o autorech a dílech prakticky ze všech období francouzského písemnictví: od chansons de geste, Rabelaise, Corneille, Montesquieua, Musseta až po Aragona. Podstatnou složku Novákových prací tvoří studie o autorech, kteří mu byli obzvláště blízcí: Ernest Renan, Anatole France, Guy de Maupassant a Romain Rolland. Tento hluboký vhled do široké problematiky francouzského písemnictví pak profesorovi Novákovi umožnil i práce syntetického a metodologického charakteru (např. studie o literárním baroku, realismu v období pozitivismu nebo o problémech nové francouzské kritiky) a posléze i napsání díla v české romanistice ojedinělého, čtyřsvazkových francouzsky psaných Dějiny francouzské literatury. Vyšly jako vysokoškolské skriptum a první díl (od počátků do Francouzské revoluce) i ve Spisech brněnské filozofické fakulty v roce 1973.

Ve všech svých pracích profesor Novák uplatňoval nejen svou samozřejmou erudici, ale i své pojetí literatury jako živého, neustále se proměňujícího organismu nerozlučně spjatého nesčetnými vazbami s celým kulturním, sociálním a historickým kontextem. A není jistě náhodou, že většina prací si všimá právě těch autorů, kteří podstatně formovali realistické tradice francouzského písemnictví a představují trvalé hodnoty jeho umělecky i myšlenkově pokrokového odkazu. A je rovněž příznačné pro Novákovo chápání společenské funkce a smyslu činnosti vědce, že výsledky svých výzkumů popularizoval a popularizuje v desítkách veřejných přednášek a v desítkách popularizujících článků, doslovů, předmluv i jako překladatel (např. *Diderotova Synovce Rameauova*, *Voltaireova Bílého býka* nebo *Paměti a vzpomínek Romaina Rollanda*) a redaktor *Slovníku spisovatelů - Francie, Švýcarsko, Belgie, Lucembursko*.

Práce profesora Nováka je nerozlučně spjata i s činností Kruhu moderních filologů. Od roku 1953 byl desítku let členem redakční rady Časopisu pro moderní filologii a Philologica Pragensia a po dlouholetém působení v brněnské pobožce Kruhu moderních filologů je od roku 1969 předsedou jeho pražského ústředí.

Dílo profesora Nováka ještě zdaleka není uzavřeno. Se svým příznačným optimismem, pracovním zaujetím a obětavostí pokračuje ve své vědecké práci, kterou, jak jeho žáci, spolupracovníci i přátelé doufají, bude ještě dlouho vykonávat ku prospěchu české romanistiky a literární vědy.

Jaroslav Fryčer

Šedesátiny Karla Šabouka

Karlem Šaboukem, profesorem Jazykové školy v Praze a členem Státní zkušební komise pro německý jazyk jest v členské základně Kruhu šťastně zastoupena pracovní oblast překladatelství a vzájemného seznamování obou národních kultur.

Narozen 2. 2. 1917 ve Vídni, po maturitě na Komenského menšinovém gymnasiu a krátkém studiu historie a geografie na vídeňské universitě přichází do Prahy, aby zde ještě před válkou zachytil poslední přednášky a semináře příslušníků slavné Gollovy a Rezkovy školy v jejím vrcholném vzepětí. Připomeňme, že na Karlově universitě tehdy působili dějepisci, kteří uměleckým uchopením slova zasáhli i do krásného písemnictví, jako v próze Josef Šusta nebo v poezii J.V. Šimák. - Neméně vysoká byla však i tehdejší úroveň pražské germanistiky, na niž ji povýšila jména profesorů Janka, Fischera, Jiráta nebo docenta Hegera.

Činnost jubilantova vykazuje vedle školské práce i někdejší rozhlasové jazykové výuky a propagace vlastivědné tři hlavní úseky.

Bilingvistická znalost jazyka a odborná historická erudice se znalostí české a německé terminologie v nejrůznějších tematických oblastech jej přímo předurčila k překladům vědeckých pojednání, úvodů, doslovů a výkladových částí uměleckých katalogů i koncertních programů. Převládají tu témata z oboru kulturní historie, dějin umění a pragensii, zejména pro Artii, Obelisk a Olympii. Sem náleží překlady textů např. k Landischovu Českému ráji, Erhartovým Jižním Čechám, Heřmanovy studie Staronová synagoga a židovský hřbitov, pojednání o českém sklářství, české a slovenské tapiserii, ke grafice J. Švába a tvorbě Oskara Kokoschky, k moravskému folkloru, leč i překlady z filosofie, např. J. Otáhalové knižní studie "Komenský als Erzieher der Erwachsenen" nebo Karla Krejčího studie o duchovní náplni secese v Rakousku, publikovaná v Budapešti.

Druhý pracovní úsek představují jeho články z dějin německé kultury, zejména o literárních zjevech Goetha, Brechta, Rilka, Lenaua a jiných dalších.

Třetím úsekem, srdci Šaboukovu nejbližším, jsou překlady z německé poezie. - Na stránkách časopisů, denního tisku, v některých rozhlasových pořadech a na recitačních večerech poezie Spolku českých bibliofilů se setkávají čtenáři se jménem Šabouka-překladaatele, jehož zájem zabírá širokou paletu jmen. Patří k nim Becher, Brecht, Eichendorff, Falke, Gerlach, Goethe, Gryphius, v. Hagedorn, v. Haller,

Heine, Hermlin, Heym, Kerner, Kuckhoff, Lenau, Möricke, Morgenstern, Rilke, Scheffel, Trakl, Weinert i W.v. Vogelweide.

Spíše pro vlastní potěchu si překládá i české verše do němčiny, např. Seiferta, Tomana a Kožíka. - V jeho převodech lze sledovat nejen úsilí o souzvuk s originálem, nýbrž i jemný vkus rozeného lyrika. "Podzimní den" Rilkův, který uvádíme v čele naší Ročenky, je hodnocen jako jeden z nejlepších překladů této známé básně.

Jubilejní pozdrav našemu česko-německému kulturnímu historikovi a zanícenému, skromnému překladateli zakončíme nejlépe přáním, aby básnická čísla, rozptýlená zatím v odborném i denním tisku nebo dosud ukryvaná v komorní rukopisné zásobě překladatelově, vyšla knižně jako výbor ukázek z německé lyriky.

Miloš Popel

Šedesátiny docenta Jaroslava Mináře

K členům Kruhu moderních filologů, kteří se nedávno dožili šedesáti let, náleží doc.dr. Jaroslav Minář, CSc., nar. 22. 9. 1917, dlouholetý pracovník Kabinetu pro moderní filologii při ČSAV. Na vědeckém fóru naší společnosti přednesl z oboru dějin francouzské literatury řadu přednášek vyznačujících se pečlivým průzkumem dané problematiky a úsilím o její osvětlení z metodologických hledisek vycházejících z kritérií společenského vývoje. Na stránkách Časopisu pro moderní filologii a Philologik Pragensii uveřejňoval po léta studie zabývající se soustředěně oblastmi, které ho zaujaly především. Naše řádky nemohou bibliograficky zachytit veškerou publikační činnost doc. Mináře. Musí se spokojit s tím, že připomenou aspoň podstatné její zaměření.

Na prvním místě je třeba zdůraznit Minářův zájem o vývoj francouzské literatury od klasicismu k osvícenství. Obzvláště jej zajímala otázka, jak se ve Francii za měnících se společenských podmínek "utvářela postupně literární 'teorie' románu v 17. a 18. století... směrem ke kodifikování realistických tendencí a upřesňování vztahu románu ke skutečnosti". Časopisecký soubor studií, které Minář v šedesátých letech věnoval zevrubně rozboru tvorby romanopisců od Sorela po Voltaira a Diderota, přičemž si mimo jiné nejvíce všímal "tvůrců reformy" Lesage, Marivauxa a Prévosta, byl pak r. 1968 dovršen knižní monografií nadepsanou Francouzský román od klasicismu do osvícenství. Jeho kritika a rehabilitace. Mezitím však Minář zaujal ještě jiný problém, podrobné prozkoumání způsobu, jakým mohl být a byl u nás od 18. století až po století naše přijímán nejčelnější francouzský osvícenec Voltaire. Tak vznikla jeho záslužná kniha Voltaire v naší společnosti a literatuře (1964), rovněž zčásti připravená již časopisecky. V kolektivním Slovníku spisovatelů Francie, Švýcarska, Belgie a Lucemburska (1966) zpracoval Minář největší část hesel týkajících se 18. století.

Doc. Minář se neomezoval výhradně na dobu osvícenství. Tak např. rozbořením tvorby belgického básníka Marcela Thiryho ukázal, že mu není cizí umění soudobého verše. Filozofickou problematikou upoutal Mináře "Sartrův ontologicko-etický mýtus a jeho rozpory" (tato studie o Sartrově dramatu vznikla původně jako pojednání určené pro Dějiny francouzské literatury 19. a 20. století napsaných kolektivem spolupracovníků pod vedením J.O. Fischera). Konečně je třeba zmínit se o tom, že doc. Minář věnoval pozornost kanadskofrancouzské poezii

a jejímu vývoji od vlasteneckého "mýtu půdy" v 19. století k "realitě půdy" století našeho.

Otakar Novák

Životní jubileum prof. PhDr. Jana Šabršuly, DrSc.

Jubileum profesora J. Šabršuly (nar. 1918) bylo pro romanisty příležitostí zamyslet se nad jeho badatelským i pedagogickým dílem. O jeho bohaté a mnohostranné publikační činnosti informuje podrobný soupis jeho prací publikovaný v časopise *Philologica Pragensia*.¹

Od počátku své badatelské práce věnuje J. Šabršula velkou pozornost především otázkám lexikologickým a gramatickým. Problematiku slovesného vidu, povahy děje a otázky lexikologické zkoumá nejen ve francouzštině, ale např. i v rumunštině, v italštině, v provenšalštině a srovnává některé jevy v jazycích románských s jevy v jazycích slovanských. S problematikou slovesného vidu a s otázkami lexikologickými se setkáváme v monografii Nominálně verbální konstrukce a povaha děje ve francouzštině a v řadě studií a statí. V mnoha člancích informuje J. Šabršula rovněž o výsledcích zkoumání některých zahraničních a našich badatelů. Velkou pozornost věnuje např. dílu M. Cohena, M. Křepinského, seznamuje čtenáře s významem lexikologické teorie a lexikologické praxe pro překladatelství. Kromě toho i překlady některých statí významných odborníků, např. N. Chomského, E. Benvenista, A. Martineta, J. Kurylowicze atd., upozorňuje našeho čtenáře na jejich lingvistické teorie.

Své pedagogické a odborné zkušenosti uplatnil J. Šabršula jako spoluautor několika středoškolských učebnic. Pro posluchače romanistiky vydal publikaci J. Šabršula - E. Janovcová, Učebnice současné francouzštiny. Z řady jeho vysokoškolských skript by si mnohá zasloužila knižního vydání (např. třídílné skriptum věnované stylistice, skriptum Základy francouzské skladby a skriptum Problémy srovnávací stylistiky francouzsko-české a česko-francouzské).

V recenzích jubilant zpravidla nejen pozorně analyzuje recenzované dílo, ale přináší často i přehled o současném stavu bádání na příslušném úseku a zaujímá vlastní stanovisko k dané problematice. Několik recenzí je věnováno opět dílům M. Cohena, jiné některým sovětským badatelům (např. M.M. Bobyrevové) apod. S články a s recenzemi J. Šabršuly se setkáváme i v časopisech zaměřených na cizojazyčnou výuku. V Cizích jazycích ve škole informuje několikrát např. o přínosu sovětského časopisu Inostrannyje jazyki v škole, o náplni postgraduálního studia středoškolských profesorů francouzštiny atd.

1

A 21, N. 2, Academia, Praha 1978

- 21 -

Přednáškami na konferencích, na kongresech, v Kruhu moderních filologů i v jiných institucích seznamuje profesor Šabršula širší veřejnost s výsledky své badatelské činnosti i s přínosy zahraniční lingvistiky. Můžeme si jen přát, aby i v dalších letech přispíval svou vědeckou a pedagogickou činností úspěšně k reprezentativní úrovni romanistiky v naší zemi, jako tomu bylo doposud.

Zdeňka Stavinohová

Životní jubileum Vladimíra Elznice

V dubnu 1978 oslavil významné životní jubileum místopředseda Kruhu moderních filologů při ČSAV a vedoucí katedry anglistiky, germanistiky a nordistiky filozofické fakulty Univerzity Karlovy Vladimír Elznic, CSc.

Jubilant se narodil 11. 4. 1918 ve Vídni, v specifickém prostředí české menšiny. Zde získal základní a středoškolské vzdělání na českých školách. Prostředí, v němž se prolínala němčina s češtinou, přispělo k formování jeho česko-německého bilingvismu, který se mohl pozitivně projevit v jeho pozdější pedagogické a odborné práci.

Zájem o filologii přivedl V. Elznice na vídeňskou univerzitu, kde začal se studiem francouzštiny a němčiny. Pocit sounáležitosti s ohroženou vlastí ho však přiměl k odchodu do Československa. Po obsazení českých zemí hitlerovskou armádou zůstal v Praze a pokračoval ve studiu zvolených oborů na Karlově univerzitě; tam také po nucené přestávce v době 2. světové války svá studia dokončil.

Svou učitelskou dráhu zahájil jako středoškolský profesor Akademického gymnázia v Praze. Po dočasném přerušení pedagogické činnosti, způsobeném v r. 1944 nasazením do průmyslu, pokračoval v ní po skončení války na středních školách, na Jazykové škole v Praze a na katedře neslovanských jazyků Karlovy univerzity.

V roce 1960 přešel na katedru germanistiky pražské filozofické fakulty. Zde vedl praktické kursy německého jazyka, přednášel metodiku výuky němčině a morfologii současného německého spisovného jazyka. Počátkem sedmdesátých let došlo k organizačnímu spojení dvou kateder: byla vytvořena nová katedra anglistiky, germanistiky a nordistiky, jejímž vedením byl V. Elznic v r. 1971 pověřen. Při řízení tak velké katedry s mnoha obory bylo třeba uplatnit značné organizační úsilí a potřebný odborný rozhled.

Své bohaté zkušenosti z dlouholeté pedagogické praxe uplatnil jako hlavní autor "Němčiny pro nefilologické obory" (vyšla až dosud ve čtyřech vydáních, rovněž s úpravou pro slovenské uživatele) a "Mluvnice s příklady", dále jako spoluautor "Němčiny pro filology" (dosud dvě vydání). Tyto knížky se osvědčily jako spolehlivé učební pomůcky při praktickém osvojování mluveného i psaného německého jazyka.

Předmětem jubilantova odborného zájmu je kromě gramatiky současného spisovného jazyka a metodiky němčiny i problematika odbor-

ného překladu. V této oblasti je sám prakticky činný a využívá přitom nejen znalostí obou aprobačních oborů, ale i jiných jazyků, zejména angličtiny.

S jeho funkcí vedoucího katedry a místopředsedy Kruhu moderních filologů je spojena i rozsáhlá činnost v mezinárodních organizacích. Na prvním místě je třeba uvést Bilaterální komisi ČSSR-NDR, která každoročně pořádá setkání germanistů vysokých škol NDR a ČSSR s odbornou lingvistickou nebo literárněvědnou tematikou. Záslužná je i jeho činnost v Mezinárodní organizaci učitelů němčiny (Internationaler Deutschlehrerverband - IDV), v níž je představitelem ČSR, a v Mezinárodním sdružení učitelů živých jazyků (Fédération internationale des professeurs des langues vivantes - FIPLV), kde zastupuje ČSSR.

Je nutno se zmínit i o jeho úsilí, jež věnuje rozvíjení styků katedry s jinými germanistickými pracovišti, zejména na Slovensku (Komenského univerzita v Bratislavě) a v NDR (Humboldtova univerzita v Berlíně). V rámci této spolupráce dochází k velmi plodné výměně učitelů a studentů. Nelze opomenout ani jeho podíl na intenzivních stycích s Kulturním a informačním střediskem NDR v Praze, které se kladně projevují jak v jazykové, tak i ideově výchovné přípravě studentů germanistiky.

Vladimír Elznic vychoval za svého dlouholetého působení na FFUK celou řadu středoškolských profesorů němčiny, kteří na něj s vděčností vzpomínají. Jeho žáci i spolupracovníci si váží jeho rozvážného a ohleduplného jednání, jeho odborných, pedagogických a životních zkušeností a přejí jubilantovi mnoho úspěchů v další odborné pedagogické i výchovné práci, jakož i pevné zdraví a spokojenost do příštích let.

Alena Šimečková

20. září 1978 zemřel po těžké nemoci doc.PhDr. Zdeněk Oliverius, DrSc., proděkan pedagogické fakulty UK v Praze. Odešel předčasně od nedokončené práce na vrcholu svých tvůrčích sil ve věku 51 let.

Naše lingvistika v něm ztratila zapáleného vědeckého pracovníka, skvělého organizátora, propagátora nových postupů. Ve středu jeho vědeckého zájmu byla rusistika, v níž významnou měrou přispěl k exaktnímu popisu zvukové a morfologické struktury ruštiny. Věnoval se rovněž problematice obecné lingvistiky a fonetiky a nelze opominout ani jeho přínos v oblasti anglistiky. Spojení teorie s praxí prostupovalo celým jeho pedagogickým působením a odrazilo se i v jeho zájmu o teorii vyučování cizím jazykům, o přípravu učitelů cizích jazyků i o organizační otázky výuky jazyků.

V tomto zastavení nad neukončeným dílem doc. PhDr. Zdeňka Oliveriuse, DrSc., nelze postihnout celý rozsah jeho bohaté vědecko-výzkumné a publikační činnosti. Lingvistická veřejnost v něm ztratila jednoho ze svých vynikajících představitelů. Pro mladou generaci vědeckých pracovníků a učitelů zůstává příkladem svou neobyčejnou cílevědomostí, systematičností, neúnavnou výkonností a houževnatostí.

Zora Frolíková a
Zdeněk Menhard

- - - - -

V údobí let 1971 - 1978 ztratil Kruh tyto své členy, jichž památky vzpomněl na svých valných shromážděních:

v roce 1971 zemřeli: prof. PhDr. Hugo Siebenschein, PhDr. Věra Štauchová-Doležalová, PhDr. Josef Zahradníček;

v roce 1973: prof. Antonín Křečan, PhDr. Eliška Nováková-Šorfová;

v roce 1974: PhDr. Oskar Kosta, prof. PhDr. Zdeněk Vančura, DrSc., člen korespondent ČSAV;

v roce 1975: prof. PhDr. Julius Dolanský, DrSc., člen korespondent ČSAV, doc. PhDr. Ladislav Heger, prof. PhDr. Josef Š. Kvapil, Jarmila Weigelová-Mejstříková;

v roce 1976: prof. PhDr. Karel Ohnesorg, DrSc.;

v roce 1978: PhDr. Miloš Helcl, CSc., doc. PhDr. Karel Krejčí, CSc., doc. PhDr. Zdeněk Oliverius, DrSc., Ludmila Růžičková.

V oblasti zahraničních styků Kruh moderních filologů pokračoval v dlouholeté tradici především zvaním významných odborníků k přednáškově činnosti. Je příznačné a potěšitelné, že v uplynulém období značně vzrostl počet přednášejících ze socialistických zemí, a to na plně dvě třetiny všech zahraničních hostů. Jejich přednášky měly většinou vysokou odbornou úroveň a byly věnovány jednak tématice lingvistické, jednak tématice literárněvědné nebo problematice meto-
dicko-didaktické. Byly zpravidla početně navštíveny a přispěly nesporně nejen k vzájemné informovanosti v dané vědecké oblasti, ale i k posílení nebo k navázání odborných i přátelských styků a v neposlední řadě i k šíření dobrého jména Kruhu a k účinné propagaci naší vědy a kultury za hranicemi. Dodejme, že četní zahraniční hosté Kruhu byli zároveň zvaní k přednášení v Jazykovědném sdružení při ČSAV a že obdobně hosté této vědecké společnosti nejménou přednášeli v Kruhu nebo na společném setkání obou organizací. Tato forma spolupráce se stále plně osvědčuje stejně jako součinnost s jinými odborně blízkými institucemi, jako je Ústřední ústav pro vzdělávání pedagogických pracovníků, Výzkumný ústav pedagogický v Praze nebo i Informační a kulturní středisko Německé demokratické republiky a další. Slibná spolupráce byla zahájena též s pobočkou Institutu A.S. Puškina v Praze a s Českou asociací ruštinářů. Jest si jen přát, aby veškerá tato činnost sloužila stále většímu okruhu zájemců z řad vědeckých pracovníků i pedagogických odborníků všech stupňů škol.

Vliv Kruhu v zahraničí vzrostl dále zejména členstvím v Mezinárodní federaci učitelů cizích jazyků (Fédération Internationale des Professeurs de Langues Vivantes - FIPLV). Význam členství v této světové organizaci, založené v r.1931 a mající dnes statut B UNESCO, je mnohostranný: především umožňuje Kruhu bezprostředně sledovat současný vývoj v oblasti aplikované lingvistiky na vyučování cizím jazykům ve světě ať již prostřednictvím odborných časopisů a informačního bulletinu FIPLV-CONTACT-NEWS, nebo přímou účastí být i omezeného počtu členů na různých akcích FIPLV; kromě toho poskytuje toto členství příležitost členům Kruhu, aby uplatnili v zahraničí své odborné znalosti a zkušenosti a aby v návaznosti na pokrokové tradice pomáhali šířit dobrou pověst československé lingvistiky, literární vědy i teorie vyučování cizím jazykům. Právě uplynulé období potvrdilo znovu, že ve všech těchto sférách jsme schopni plodně přispět k současnému vývoji na mezinárodním fóru. Navíc - díky tomu,

že již třetí funkční období (od r.1971) je Kruh zastoupen ve výkonném výboru Mezinárodní federace učitelů cizích jazyků (po dvě období funkcí vice-prezidenta, od r. 1978 funkcí prezidenta), podílí se aktivně na celkové orientaci její činnosti i na jednotlivých projektech, které jsou pozoruhodné především svou obsahovou stránkou, jak vyplývá již z jejich názvů, např. "Postavení ženy v učebnicích cizích jazyků", "Přínos výuky cizích jazyků k odstraňování rasových předsudků" (za Kruh se této soutěže účastnil svým příspěvkem M. Berka z JŠ v Brně), "Vyučování malých dětí cizím jazykům", "Zhuštěná výuka cizím jazykům" aj. Podporou těchto akcí přispívá Kruh moderních filologů i k realizaci alespoň některých principů Závěrečného aktu helsinské konference v duchu myšlenky mezinárodní spolupráce a mírového soužití.

V souvislosti se zastoupením Kruhu ve výkonném výboru FIPLV se pravidelných zasedání tohoto řídicího orgánu účastnil předseda zahraniční komise Kruhu a jeho hospodář s.PhDr. Josef Hendrich, CSc.; zasedání valného shromáždění FIPLV se spolu s ním účastnila v r.1971 v Budapešti a v r.1976 v Paříži vědecká tajemnice Kruhu s.doc.PhDr. Alena Tionová, CSc., v r.1972 v Saarbrückenu a 1973 v Malmö místopředseda Kruhu s. Vladimír Elznic, CSc., v r.1979 v Lucernu s. doc. PhDr. A. Tionová, CSc. se s. doc. PhDr. Zdeňkou Stavinohovou, CSc. Toto zasedání navazovalo na 13. kongres Mezinárodní federace, kterého se za Kruh moderních filologů kromě uvedených zástupců účastnila též s. PhDr. Ludmila Rozkocová, pracovnice ČSAV, a s. Růžena Horažďovská, profesorka gymnázia v Praze 3. Dvou předcházejících kongresů FIPLV, tj. 11. kongresu v Saarbrückenu (1972) a 12. kongresu ve Washingtonu (1975) se účastnil s. PhDr. J. Hendrich, CSc., ve funkci vice-prezidenta a spolu s ním na 11. kongresu zastupoval Kruh též místopředseda s. Vl. Elznic, CSc., a s. prof. dr. Viliam Schwanzer, DrSc. O všech těchto významných událostech byli členové Kruhu informováni na přednáškách, které vždy vzbudily značný zájem.

Členy Mezinárodní federace učitelů cizích jazyků jsou nejen národní organizace sdružující učitele různých jazyků, ale i jednojazyčné mezinárodní organizace. Tím je dána členům Kruhu i možnost účastnit se též akcí těchto jednojazyčných organizací. Velmi aktivní je zejména Mezinárodní svaz učitelů němčiny (Der Internationale Deutschlehrerverband - IDV), jehož 3. mezinárodního kongresu v Salzburgu (1971) se účastnila s. Ludmila Schönová, redaktorka časopisu Cizí jazyky ve škole, 4. kongresu v Kielu (1974) místopředseda Kruhu s. Vl. Elznic, CSc. spolu s dalšími dvěma zástupci a 5. kongresu v Drážďanech (1977) celkem 15 členů Kruhu spolu s jeho zástupcem -

místopředsedou s. Vl. Elznicem, CSc. Na tomto kongresu byl za řádného členu IDV přijat též Sovětský svaz, který se tak stal nepřímo i členem Mezinárodní federace učitelů cizích jazyků. - Velmi aktivní jednojazyčnou mezinárodní organizací, která je členem FIPLV, je Mezinárodní asociace učitelů angličtiny jakožto cizího jazyka (International Association of Teachers of English as a Foreign Language-IATEFL). Její konference v Budapešti v r. 1974 se za Kruh účastnila s. PhDr. Zora Frolíková. - S jednojazyčnou organizací franštinářů, tj. s Mezinárodní federací učitelů francouzštiny (Fédération Internationale des Professeurs de Français - FIPF) byly styky Kruhu prozatím omezeny převážně na sledování publikací a kongresových materiálů. Druhého kongresu této organizace v r.1971 v Grenoblu se za Kruh účastnil s. doc. Antonín Zatloukal, CSc., předseda pobočky Kruhu v Olomouci.

Celkově lze hodnotit činnost Kruhu v oblasti zahraničních styků v uplynulém období velmi kladně a v důvěře, že se i nadále bude rozvíjet úspěšně ku prospěchu jak Kruhu jako vědecké společnosti, tak jeho členů, a že bude dále posilována tendence rostoucí spolupráce s obdobnými odbornými organizacemi v zahraničí, na prvním místě se sesterskými organizacemi v socialistických zemích, a to v duchu nejlepších tradic, které se Kruh snaží tvořivě rozvíjet.

PhDr. Josef Hendrich, CSc.

Záležitosti organizační

Nový ústřední výbor byl zvolen na valném shromáždění dne 10. 6. 1974, v němž se stali členy předsednictva prof. PhDr. Bohumil Trnka, DrSc., nositel Zlaté medaile J. Dobrovského za zásluhy o rozvoj společenských věd, čestný předseda, prof. PhDr. Otakar Novák, CSc., předseda, Vladimír Elznic, CSc., prof. PhDr. Viliam Schwanzer, DrSc., místopředsedové, PhDr. Alena Tionová, CSc., vědecká tajemnice, PhDr. Josef Hendrich, CSc., hospodář. - Členy kontrolní komise byli zvoleni PhDr. Jarmila Emmerová, PhDr. Jaromír Povejšil, PhDr. Leoš Houska, CSc.

Statistické souhrny činnosti za léta 1971 - 1978

Ve sledovaném údobí bylo celkem proneseno v ústředí a pobočkách 484 přednášek; z tohoto počtu v oblasti

1. lingvistické	223
2. literárněvědné	176
3. metodiky výuky jazyků	75
jubilejních zasedání	<u>10</u>
	484

(z toho 118 přednášek bylo proneseno zahraničními hosty)

V počtu lingvistických přednášek je zahrnuto 49 samostatných akcí odborné skupiny pro funkční jazykozpyt.

Činnost odborné skupiny pro metodiku vyučování cizím jazykům, literární metodologie a "Goethovy společnosti" je obsažena v přednáškovém cyklu ústředí i poboček.

Krúžok moderných filológov pri SAV

Přehled přednášek za roky 1971 - 1978

V oblasti

1. lingvistické	162
2. literárněvědné	81
3. metodiky výuky jazyků	34

Celkem 277 přednášek

Obsah

	Str.
Úvod	3
Z poezie R.M. Rilka a N. Lenaua	5
Zdeněk Hampl: K životnímu jubileu profesora Jana O. Fischera	7
Jiří Nosek: Osmdesáté narozeniny profesora Bohumila Trnky	12
Jaroslav Fryčer: Sedmdesát let profesora Otakara Nováka	14
Miloš Popel: Šedesátiny Karla Šabouka	17
Otakar Novák: Šedesátiny docenta Jaroslava Mináře	19
Zdeňka Stavínohová: Životní jubileum prof.PhDr.Jana Šabršuly, DrSc.	21
Alena Šimečková: Životní jubileum Vladimíra Elznice	23
In memoriam doc. PhDr. Zdeňka Olivèriuse, DrSc.	25
Josef Hendrich: Zahraniční vztahy 1971-1978	26
Záležitosti organizační	29
Statistické souhrny činnosti za léta 1971-1978	29
Krúžok moderných filológov pri SAV	29

XIII. ROČENKA KRUHU MODERNÍCH FILOLOGŮ
při Československé akademii věd
za léta 1971 - 1978

Redigovala doc. PhDr. Alena Tionová, CSc.

Práci přípravných se zúčastnily Ema Riedlová a Jaroslava
Mentlíková; úvod napsal a na uspořádání se podílel Miloš Popel.

Vydal pro vnitřní potřebu v roce 1979
Kruh moderních filologů při ČSAV v edičně technické součinnosti
s Jednotou čs. matematiků a fyziků při ČSAV. Vytiskla Polygrafia,
závod 6-Prometheus v počtu 600 výtisků.